

8. Пилипенко Є.О., Атаманенко Ю.Ю. Стан сп'яніння водія як підстава для примусового відчуження транспортного засобу під час воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2022. Серія Право. Випуск 70. С. 340-345. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998-2012-%D0%BF#Text>

9. Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : наказ МВС та МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text>

10. Про використання транспортних засобів для потреб Збройних сил України та інших збройних формувань : наказ Волинської обласної військової адміністрації від 26.03.2022 р. № 66. URL: <https://espreso.tv/na-volini-upyanikh-za-kermom-viluchatimut-avto-y-viddavativmut-zsu>

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Постанова Верховної Ради Української РСР № 8074-10 від 07.12.84, ВВР 1984, додаток до № 51, ст.1123. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

12. Деякі питання здійснення повної компенсації за майно, примусово відчужене в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Постанова Кабінету міністрів України від 31 жовтня 2012 р. № 998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998-2012-%D0%BF#Text>

Каріна Пісоцька,
*доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ*

ПРОФІЛАКТИКА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ДІТЬМИ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

Наслідком обігу наркотиків в суспільстві та вживання наркотиків серед дітей є розвиток наркоманії. Так, згідно Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» наркоманія – це психічний розлад, зумовлений залежністю від наркотичного засобу або психотропної речовини внаслідок зловживання цим засобом або цією речовиною [2].

Дані статистики в Україні щодо вживання неповнолітніми наркотиків свідчать, що частка підлітків, які вживали хоча б один раз в житті які-небудь наркотичні речовини, складає 18%. В той же час 8,7% підлітків вживали марихуану, а 9,2% – вживали інгалянти, вживання двох і більше наркотичних речовин серед усіх опитаних склала 4,2% [6].

Також негативним наслідком наркоманії є невиліковні хвороби. Так в Україні вживання наркотиків, які відносяться до групи високого ризику, в основному, пов'язане з ін'єкційним способом введення опіатів, виготовлених в «домашніх» умовах, (розчин екстракту опію («ширка»)) та стимуляторів амфетамінового ряду. Внутрішньовенне ведення наркотичних речовин призводить до ризику інфікування ВІЛ-інфекцією, гепатитом В та С, сифілісом через використання однієї голки декількома особами. За даними офіційного сайту ДУ «ЦГЗ» станом на 1 січня 2022 року в Україні зафіксовано 15 366 (у 2020 році – 15 659) нових ВІЛ-інфікованих осіб, 4 150 випадків СНІДу та 1 925 смертей, зумовлених СНІДом, серед громадян України та 35 випадків ВІЛ-інфекції серед іноземців [6]. Згідно звіту МОЗ України, за оцінними даними, на кінець 2021 року в країні проживало 245 000 ВІЛ-позитивних людей. Станом на 01.10.2022 у закладах охорони здоров'я під медичним наглядом перебували 155 722 людини, які живуть з ВІЛ, або 376,0 на 100 000 населення [1].

В 2021 році в Україні були прийняті рішення відносно 94 осіб (всього 6063 справи), а саме застосовані заходи впливу до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років, передбачених статтею 24-1 КУпАП (зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; попередження; догана або сувора догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання) у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із незаконним виробництвом, придбанням, зберіганням, перевезенням, пересиланням наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах (ст.44 КУпАП) [6].

Отже як бачимо із такої невтішної статистики, обіг наркотиків серед підлітків є причиною таких негативних явищ серед молоді як наркоманія, інфікування, адміністративна відповідальність та інше. Тому важливою умовою попередження даних негативних проявів у середовищі є профілактичні заходи та протидія.

На сьогодні, підрозділи Національної поліції України є одним з основних суб'єктів в сфері протидії наркоманії стосовно дітей. Спеціально уповноважені поліцейські мають завдання щодо протидії незаконному обігу наркотиків, виявлення, недопущення вчинення та розкриття відповідних злочинів, проведення оперативно-розшукових заходів та профілактичної роботи з населенням, в тому числі і неповнолітніх.

Функції та завдання, які покладаються на підрозділи поліції в цій сфері.

У своєму дисертаційному дослідженні «адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо запобігання та протидії наркоманії на регіональному рівні» Галюк А. В. визначив основні превентивні заходи, що здійснюються територіальними органами поліції у сфері протидії незаконному обігу наркотиків, а саме:

1) виявлення та встановлення осіб, які вживають наркотичні засоби та психотропні речовини у немедичних цілях, і повідомлення закладів охорони здоров'я про таких осіб для їх обов'язкового обстеження і лікування;

2) перевірка документів;

3) поверхова перевірка та огляд;

4) поліцейське піклування;

5) профілактичні бесіди з окремими категоріями населення щодо недопущення вживання наркотиків та засудження фактів незаконного вживання наркотиків;

6) здійснення контролю за особами, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, підставою для якого було рішення суду про засудження особи до позбавлення волі за злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків;

7) перевірка водіїв на стан наркотичного сп'яніння;

8) анулювання дозволів на придбання, зберігання і носіння зброї та боєприпасів, виданих громадянам, які зловживають наркотичними засобами у немедичних цілях;

9) проведення спеціальних операцій щодо виявлення причин та умов поширення незаконного обігу наркотиків, а також встановлення причетних до цього осіб [7].

Ще одні автори, що досліджували дану проблематику зазначають, що адміністративно-попереджувальні заходи щодо профілактики обігу наркотиків поділяються на заходи: загальної дії; індивідуальної дії. Основна суть адміністративно-правових заходів загальної дії полягає у здійсненні працівниками поліції різноманітного комплексу заходів щодо загальної маси населення та полягає у мобілізації всіх членів суспільства для боротьби з такими явищами об'єктивної дійсності, які за певних умов створюють можливість переходу окремих індивідів на антигромадські позиції. Адміністративно-правові заходи індивідуальної дії полягають у проведенні працівниками поліції різноманітних заходів індивідуального характеру у сфері профілактики незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. До таких заходів відноситься індивідуальна профілактична робота працівників поліції з особами, які можуть вчиняти адміністративні правопорушення на ґрунті наркоманії. Як правило, вони проводять профілактичні бесіди з особами, які допускають немедичне вживання наркотичних засобів та психотропних речовин на ранній стадії, в яких це ще не переросло в хворобу.

1. Епідемічна ситуація з ВІЛ-інфекції в Україні станом на 01.10.2022. (n.d.). Статистика з ВІЛ/сніду. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Retrieved March 20, 2023, from <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/vilnid/statistika-z-vilnidu>.

2. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними. Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Dembo, R. *et al.* Impact of implementation interventions to improve substance use service delivery on recidivism among justice-involved youth. *Health Justice* 11, 12 (2023). <https://doi.org/10.1186/s40352-023-00210-3>.
4. Hogan, Sean R. (2004) "Review of Handbook of Drug Abuse Prevention: Theory Science and Practice. Zili Sloboda & William J. Bukowski (Eds). Reviewed by Sean R. Hogan.," *The Journal of Sociology & Social Welfare*: Vol. 31 : Iss. 2 , Article 14. Available at: <https://scholarworks.wmich.edu/jssw/vol31/iss2/14>.
5. D. Hallfors, D. Godette, Will the 'Principles of Effectiveness' improve prevention practice? Early findings from a diffusion study, *Health Education Research*, Volume 17, Issue 4, August 2002, Pages 461–470, <https://doi.org/10.1093/her/17.4.461>.
6. ЗВІТ щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2022 рік (за даними 2021 року). <https://cmhmda.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/zvit-shhodo-narkotychnoyi-ta-alkogolnoyi-sytuacziyi-v-ukrayini-2022.pdf>
7. Галюк Андрій Володимирович. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо запобігання та протидії наркоманії на регіональному рівні. Спеціальність 12.00.07 дисертації на здобуття кандидата юридичних наук. Харків – 2019.
8. Пісоцька К. О. Поняття методу в діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Актуальні проблеми ювенальної деліктології : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 5 листоп. 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 165–168.
9. Opatsky R. M. Identifying priorities in the formulation and implementation of a national doctrine of juvenile policy in Ukraine. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1 (110). С. 143–147.
10. Миронюк Р.В. Окремі напрямки оптимізації системи суб'єктів адміністративно-деліктної юрисдикції. *Форум права*. 2012. № 1. С. 635–638.

Микола Потіп,

*д.ю.н., доцент, професор кафедри
цивільного, господарського
та екологічного права Національного
технічного університету «Дніпровська
політехніка», м. Дніпро, Україна*

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА ПСИХОЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Згідно положень ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу в поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції. Таким чином базовим правовим статусом поліцейського є статус громадянина України, який визначає основні права та законні інтереси людини.

Специфічною особливістю діяльності працівника Національної поліції, вважають М.М. Новіков та І.М. Погрібний є її максимальна регламентованість як нормативно-правовими актами, так і професійними традиціями, а також